

Bezjakov Franci

Franc Tušek

Bezjakov Franci je star že dobrih petdeset let. Na kmetiji živi s svojo materjo, ki pa bo kmalu dopolnila osemdeset let. Franci nima žene, ne otrok in to se na Bezjakovi kmetiji dobro pozna. Že površni opazovalec lahko takoj opazi, da na kmetiji ni pridnih ženskih rok, ki bi poskrbele, da bi bil svet lepo obdelan, da bi bilo pospravljeno okrog hiše, da bi na oknih cvetele rože ...

Pred mnogimi leti, preden je Franci šel na službenje vojaškega roka, se je izobrazil za kmetijskega tehnika. To je bila za tiste čase velika izobrazba in Bezjakova oče in mati sta bila silno ponosna na svojega sina. Lahko bi se tudi zaposlil, saj so mu v zadrugi ponujali zanimivo službo kmetijskega pospeševalca. Toda Franci je službo odklonil in ostal zvest zemlji in kmetiji.

Kot vsak mlad fant se je tudi Franci pričel ozirati za dekleti. Ko je doštudiral, se je zagledal v Vido, dekle iz domače vasi, ki je bila zaposlena v tovarni v mestu.

Dobre sosedse so Bezjakovi mami hitro namignile, kam se Franci hodi ženit.

Ta je sina takoj prijela: "Ne, z Vido pa ti že ne boš hodil! Kmečkega dela ona sploh ni vajena, saj doma nimajo niti krpe zemlje. Poleg tega pa ima samo osnovno šolo, ti si pa izobražen. Razumljivo, da ne spadata skupaj."

Čeprav Franci ni bil slabič, je imel do matere nekako spoštovanje in strah obenem, ki mu nista dovoljevala, da bi ji ugovarjal. Pri Bezjaku je bila že od nekdaj mama gospodar, in kar je rekla ona, je držalo kot pribito. Tega sta se mož Bezjak in sin Franci še kako dobro zavedala.

Drugemu dekletu, v katero se je Franci zaljubil, je bilo ime Brigita. Imela je ekonomsko šolo, sicer pa je bila kmečko dekle in niti malo je ni skrbelo spo-

prijeti se z delom na Bezjakovi kmetiji. Bila je vesele narave, veliko je govorila in Franci je verjel, da bo mama z njo zadovoljna. Ko je Brigito pripeljal domov in jo predstavil staršem, je Bezjakova postala nejevoljna, Franci je takoj posumil, da je slabe volje zato, ker ji Brigita ni všeč. Toda zakaj ne?!

Izvedel je naslednji dan, ko ga je mati napadla: "Franci, glej, da te punce nikoli več ne pripelješ pod našo streho! Ima rdeče lase in ti prinašajo nesrečo. Zato bog obvaruj, da bi si takšno izbral za ženo. Ne maram takšne ta mlade!"

Potem je Franci pričel govoriti z Nives. Pa je Bezjakova mama, še preden je Franci dekle pripeljal domov, za to ljubezen izvedela in Nives takoj pričela kritizirati. Rekla je, da za Francija ni dovolj lepa, da ima tako grdo špansko ime, da izhaja iz neugledne družine, pa še in še. No, in tudi ta ljubezen je propadla.

Francija je to zelo prizadelo. Nenadoma je umrl tudi oče Bezjak in Franci se je kar nehal ozirati za dekleti. Ljudje so ga obsojali, da je izbirčen in silno mogočen ter da mu zato nobeno dekle ni všeč.

Ko je bilo Franciju že osemindvajset let, se je seznanil z Jožico. Bila je postavno dekle iz sosednje vasi. Imela je nezakonsko hčerko, toda Francija to sploh ni motilo. Privabljala sta ga njena lepota in značaj in kar redno je zahajal k njej. Njuna ljubezen je rasla in se krepila in neko nedeljo je Franci Jožico pripeljal k Bezjaku. Materin hladen odnos do dekleta in redke besede, ki jih je z njo spregovorila, so Franciju takoj naznanjale, da tudi Jožica ni ustvarjena po njenem okusu.

V ponedeljek je takoj pri zajtrku zažuborela: "Franci, pa z Jožico ja ne misliš resno?!"

"Resno!" je kratko odvrnil Franci.

"To veš, da ima nezakonskega otroka, in takih pri Bezjaku ne potrebujemo!" Govorila je z dvignjenim in odločnim glasom in zviška gledala na sina. "Poglej pa tudi njeno preteklost! Še pred leti se je vlačila z miličniki, s šoferji, z mesarji ..., vse je zahajalo k njej in ti bi takšnole vlačugo pripeljal k nam za ta mlado. Ne, tega pa ne dovolim!"

Čeprav so mamine odločne besede Franciju vzele

vso korajžo, ji je krepko zabrusil: "Že stari ljudje so dejali: Velika vlačuga – dobra gospodinja, in ta izrek še kako drži! Kar poiščite po vasi dobre gospodinje in pogledajte v njihovo mladost, pa boste videli, da je to res."

"Kaaj?" je zazijala Bezjakova. "Torej hočeš reči, da jaz, ki sem poštena in čista stopila v zakon, nisem dobra gospodinja. Kaj si ti predrzneš!" Mogočno se je izprčila in s kazalcem pokazala na sebe: "Jaz, ki sem kuhala na tolikšnih ohceti, in jaz, ki sem poznana in spoštovana vsepovsod, naj ne bi bila dobra gospodinja. Sramota!"

Od jeze je pozelenela v obraz, oči je čudno zavila in sinu pripeljala krepko zaušnico.

"Na, za spomin, da boš vedel, kdaj si svojo mater najbolj razžalil."

Franci je molče vstal izza stola in odšel v svojo sobo. Bil je neizmerno žalosten in najraje bi se zjokal.

Od tega dne naprej je pri Bezjaku zavladal molk. Umrla je beseda v Francijevih ustih, umrlo pa je tudi njegovo srce. Za dekleti se Franci ni več oziral, ako pa mu je mati ženitev samo omenila, je šel pač od nje.

Dobil pa je Franci prijateljico, ki jo je kar pogosto obiskoval. To je bila gostilna. Večkrat je stopil vanjo in v alkoholu iskal uteho za svoje življenje. Leta so minevala, Franci pa je padal vse globlje v prepad, iz katerega ni rešitve.

Pred nedavnim pa mu je Bezjakova mama rekla: "Za božjo voljo te prosim, pripelji že enkrat ta mlado k hiši. Jaz sem tako utrujena in zgarana, da še gospodinjim težko. Obljubim ti, da nič več ne bom sitnarila, pa pripelji kakršno koli hočeš. Lahko je revna in iz neugledne družine, lahko je neizobražena, lahko ima rdeče lase, lahko ima več nezakonskih otrok, samo pripelji jo in poskrbi, da Bezjakov rod ne bo izumrl!"

Franci ji ni odgovoril. Vstal je izza mize in odšel iz hiše.

Življenje

*Življenje je kot dan,
ki zjutraj se rodi,
posije zlato sonce
in vsa narava oživi.*

*Lahko pa se drugače obrne:
iz jutra se slab dan zgodi,
pojavi se oblaki črni,
v katerih ropota, grmi ...*

*Takšna je tudi usoda naša,
ki različno nas vrti,
včasih je zelo prijazna,
včasih pa troši nam nesrečne dni.*

Franc Tušek